

Cena Jana Sudy (autorům 26 až 30 let)

Autorovi nejlepšího článku ročníku ve věkové kategorii 26 až 30 let (určující je věk prvního autora článku). Cena je podporována finančně Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia. Za r. 2023 byly vzhledem ke srovnatelné vysoké kvalitě vybrány články dva a cenu získali Mgr. et Mgr. Michaela Konečná (se spoluautory Janou Uhlířovou a Martinem Duchoslavem) za článek Orseje bez otazníků? (Živa 2023, 4), a Mgr. Ing. David Sommer (se spoluautory Lukášem Čížkem, Petrem Šípkem, Petrem Kabátkem a Albertem Františkem Damaškou) za článek Tesařík pižmový hmyzem roku 2023 (Živa 2023, 3). Obě ocenění předala členka Akademické rady AV ČR Markéta Pravdová.

Rod orsej (*Ficaria*) je hojně rozšířen téměř v celé Evropě. V rámci rodu byl dříve rozlišován jeden široce pojatý druh orsej jarní (*F. verna*). Jeho morfoloická, karyologická a ekologická rozmanitost vedla k popisu mnoha taxonů, z nichž řada byla pochybné taxonomické hodnoty. Dnes akceptované pojetí, založené na morfoloických a geografických přístupech, vymezuje 7 až 8 blízce příbuzných taxonů. K rozklíčování se jeví slibně kombinace tradičních morfoloických metod s molekulárně-genetickými technikami.

V r. 2023 byl vyhlášen Českou společností entomologickou hmyzem roku tesařík pižmový (*Aromia moschata*). Přestože je rozšířen téměř po celé naší republice, lze jej do určité míry považovat za ohrožený. Příčinou úbytku jsou změny krajiny. Jeho larvy se vyvíjejí ve dřevě různých druhů vrby, na kterých můžeme od května do září nalézt i dospělé. Vývoj probíhá přednostně ve starších stromech, ideální jsou hlavaté, pravidelně ořezávané vrby. Ty ale téměř vymizely. Zdá se však, že by jej mohly zachránit vrby jívy, které dnes rostou kolem cest, v opuštěných lomech, na periferiích, výspěch a podobných zanedbávaných plochách.

5 Lannova vila v Praze-Bubenci

6 Ocenění autoři Živy spolu s představiteli Akademie věd ČR a redakce. Zleva M. Bilej, M. Pravdová, J. Votýpka, J. Květ, E. Zažímalová, B. Říhová, H. Illnerová, J. Šrotová, J. Uhlířová, J. Moravec, P. Šída, D. Sommer, vpředu zleva M. Konečná, P. Pokorný a J. Bulantová. Snímky J. Landergotta, SSČ AV ČR

Zvláštní ocenění časopisu Živa

Za popularizaci biologických věd získává autor příspěvku, který obsahově i rozsahem přesahuje rámec jednotlivých publikovaných článků. Hodnotí se jako význačný z hlediska např. významu pro výuku. Čestná cena, darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia. Cena byla udělena doc. Mgr. Petru Pokornému, Ph.D., za velmi významný podíl na přípravě monotematického čísla věnovaného Ohni – na jeho koncepci, výběru témat a recenzii všech článků Živy 2023, 5. Ocenění předal Martin Bilej, místopředseda Akademické rady AV ČR. Zmíněné monotematické číslo obsahuje velký

počet vysoce kvalitních článků, redakční rada se proto rozhodla, že ostatní autoři obdrží děkovný list Živy.

Cena Antonína Friče

Ocenění osobnosti, která významným způsobem přispěla k rozvoji časopisu Živa na poli autorském, organizačním nebo popularizačním. Čestná cena, darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia. Letos ji od Heleny Illnerové, dřívější předsedkyně Akademie věd, převzal RNDr. Jan Květ, CSc., dr. h. c., za přínos popularizaci biologie a dlouhodobou spolupráci s redakcí časopisu Živa.

Vědecká, pedagogická i společenská činnost J. Květa, který ve svém dlouhém a plodném životě ovlivnil tisíce lidí u nás i v zahraničí, by vydala na knihy. Jeho vědecké i životní pouti jsme se věnovali při příležitosti Honyho 90. narozenin (v Živě 2023, 4: CXX–CXXVI). Redakční rada a redakce považují za velkou čest patřit k jeho velké rodině kolegů a spolupracovníků.

Více najdete na webové stránce Živy.

